

**Nazar Eshonqulning “Qo‘l” hikoyasida tragikomik obrazlar tasvirida –
ijtimoiy hayot chizgisi**

Yulduz Mustafayeva Nortoqi qizi

ToshDO‘TAU O‘zbek tili va adabiyoti fakulteti,

magistratura 1-kurs talabasi

Ilmiy rahbar: Gulnoza Jurayeva f.f.d, prof.

mustafayevayulduz3333@mail.com +998900115855

Annotatsiya. Mazkur maqolada Nazar Eshonqulning “Qo‘l” hikoyasidagi tragikomik obrazlar va ularning ijtimoiy hayotdagi ramziy talqinlari tahlil qilingan. Maqola hikoyadagi asosiy obrazlarning – Salom tandirchi, Azim rais, Folbin xola, Keldiyor gai va boshqalarning xarakterlari orqali jamiyatdagi nohaqlik, adolatsizlik va ijtimoiy illatlarni yoritib beradi. Shuningdek, “Qo‘l” ramzi orqali ijtimoiy tengsizlik, tizimdagi kamchiliklar va shaxsiy manfaatdorlik tanqid qilinadi. Tadqiqotda adabiy qahramonlarning ruhiyati va voqeliklar dinamikasi zamonaviy adabiyotshunoslik tamoyillaridan foydalanilgan holda tahlil etilgan. Maqola hikoyaning g‘oyaviy mazmuni, til vositalari va ramziy ma‘nolarini ochib berishga qaratilgan bo‘lib, zamonaviy jamiyat uchun dolzarb muammolarni yengil va satirik uslubda yoritadi.

Kalit so‘zlar: qo‘l, satira, tragikomediya, tragikomik obraz, ijtimoiy hayot

Abstract. This article analyzes the tragicomic characters in Nazar Eshankul’s story “Qo‘l” and their symbolic interpretations in social life. The article sheds light on injustice, injustice and social evils in the society through the characters of the main characters in the story - Salam Tandirchi, Azim Rais, Aunt Falbin, Keldiyor Gai and others. Also, the “Qo‘l” symbol criticizes social inequality, flaws in the system, and self-interest. In the study, the psychology of literary heroes and the dynamics of realities were analyzed using the principles of modern literary studies. The article aims to reveal the ideological content, language tools and symbolic meanings of the story, and illuminates the current problems of modern society in a light and satirical manner.

Key words: hand, satire, tragicomedy, tragicomic image, social life

Аннотация. В данной статье анализируются трагикомические персонажи повести Назара Эшанкула “Qo‘l” и их символические интерпретации в общественной жизни. Статья проливает свет на несправедливость, несправедливость и социальные пороки в обществе через характеры главных героев повести - Салама Тандирчи, Азима Рауса, тётки Фальбин, Келдиёра Гая и других. Также символ “Qo‘l” критикует социальное неравенство, недостатки системы и корысть. В исследовании была проанализирована психология литературных героев и динамика реалий с использованием принципов современного литературоведения. Статья призвана раскрыть идейное содержание, языковые средства и символические значения повести, в легкой и сатирической форме освещает актуальные проблемы современного общества.

Ключевые слова: рука, сатира, трагикомедия, трагикомический образ, общественная жизнь

KIRISH

Kulgi – turli janrdagi asarlarda uchrashi mumkin bo‘lgan hodisa, holat. Biror voqea tarkibida yoki biror obraz tasvirida kulgi, kulgili holatlar bo‘lishi mumkin. Kulgi o‘z o‘rnida mahorat bilan, me‘yorli qo‘llanilsa, har qanday asarga hayotiylik o‘quvchiga qiziquvchanlik, yengil kayfiyat bag‘ishlaydi. Bunday asarlarga kitobxon ehtiyoji ham katta bo‘ladi [1:13]. O‘zbek adabiyotida zaharxanda kulguga olingan obrazlar talqini juda ko‘p uchraydi. Biz ular ortidan yashiringan ijtimoiy tuzum, ijtimoiy jamiyat yoki inson obrazini qaysidir ma’noda “ko‘zimiz ko‘rib turib bilmaslikka olgan qing‘irliklarini, yaramas illatlarini” ko‘ramiz. Yozuvchi Nazar Eshonqul ijodini kuzatar ekanmiz unda turfa xil rang – baranglikni ko‘rishimiz mumkin. Ijodkorning “Qo‘l” hikoyasi ijtimoiy tafakkurning ta’siri aks etgan hikoyadir. “Qo‘l” hikoyasi satirik tragikomik obrazlar tizimi bilan uyg‘unlashgan

hikoyadir. Bu hikoyani mavzu nuqtai nazaridan tahlil qilsak avvalambor “Qo‘l” hikoyasi ijtimoiy adolatsizliklarni aks ettirgan hayot manzarasi. Aslida hayotimizni yorqin ko‘zguda ko‘rsatib bergan in’ikosi. Bu hikoyani adib 1998-yilda yozgan va o‘sha davr muhitini satirik yumoristik kulguga olgan hikoya bo‘lsada, bugungi kunda ham g‘oyaviy va obrazlar jihatidan ahamiyatga molik hikoyadir.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI (Analysis of literature)

Nazar Eshonqul o‘zbek nasriga yangicha ovoz bilan kirib kelgan ijodkorlardan biridir. Uning asarlari nafaqat o‘zbek adabiyotida, balki jahon adabiyotida ham o‘qishga arzigulik asarlardir. Bugungi kun zamonaviy adabiyotimizda Nazar Eshonqul ijodiga qiziqayotganlar kam emas. Adibning asarlari bugun adabiyotshunoslar e’tibor markazida, yangi davr tahlillarining mavzusi – Nazar Eshonqul asarlari. Xususan, N. Cho‘lliyeva, Maxfuza To‘ychiyeva, Sanobar To‘laganova, Ibrohim G‘ofurov, Umarali Normatov, Bahodir Xoliqov, Qurdosh Qahramonov, Mahmadiyor Asadov va yana ko‘plab olimlar yozuvchi ijodiga xos muhim xususiyatlarni tahlil qilib, uning o‘zbek adabiyoti taraqqiyotidagi o‘rnini o‘z tahlil va tadqiqotlarida ochib bergan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI (Research methodology)

Mazkur maqolada Nazar Eshonqulning “Qo‘l” hikoyasida tasvirga olingan hayotiy borliq ko‘lamining kengligi, murakkab ijtimoiy mavzular, qahramonlar ruhiyatidagi sanoqsiz tovlanishlar muayyan voqea-hodisalar fonida idrok etish zamonaviy adabiyotshunoslik tamoyillaridan biri kontekstual tahlil va emperik tahlil metodlari orqali ochib berilgan.

MUHOKAMA VA NATIJA (Discussion and results)

Satira so‘zi yunoncha turli, aralash degan ma’noni anglatib, badiiy asarda keng ma’noda kishilardagi yoki ma’lum bir jamiyatdagi nuqson va kamchiliklarni keskin tanqid qilish, masxaralab bartaraf etish maqsadida qo‘llaniladi [1:13]. Adibning “Qo‘l” hikoyasi satirik asarning yaxshi namunasi bo‘lib, kishilardagi o‘z manfaati yo‘lida andisha-mulohazaga bormay surbetlarcha boshqalarni “qurbon” qilishi, sodda odamlarni o‘zining “o‘ljasi”ga aylantirib bitta nonini ikkita emas

umuman yo‘q qilib o‘z qorniga “hazm” qilish kabi yaramas illatlarni tanqidiga bag‘ishlangan. Hikoyadagi Salom tegirmonchi (yoki Salom tandirchi) obrazi adolatsiz jamiyatning mehnatkash, oilaparvar, ro‘zg‘orini o‘ylaydigan ma’suliyatli ota, ammo baxil, ziqna “qurbon” sifatida tasvirlanadi. Kitobxon hikoyani o‘qishga kirishar ekan hikoyaning tili xalqona, nozik qochirimli, shirali, ko‘p ma’noiligi va o‘rinli qo‘llanishi bilan o‘quvchini o‘ziga tortadi: *“..Salom tegirmonchi qo‘lni hammadan oldin payqadi. Agar uning oilasi jo‘jabirday jon, ustiga ustak, oz-moz xasisligi bo‘lmaganda, har bir tiyinni xuddi jonini olishayotganday baxillik bilan ishlatmaganda, ehtimol, qo‘lni sezmagan ham bo‘lardi: lekin uning oilasi katta bo‘lib, tegirmondan tushgani oila boqishga yetmagani uchun otasidan qolgan kasbni ham qilardi: u bola-chaqasi bilan tandir qilib sotar, shu sababli uni goh “Salom tegirmonchi”, goh “Salom tandirchi” deb chaqirishardi..”*[2:440].

Kitobxon hikoya davomida qo‘lning kim ekanligiga javob topiladi deb hikoyani diqqat bilan to‘xtamasdan, qoqinmasdan, zerikmasdan yengil o‘qiydi. Obrazlar bu hikoyada juda aniq tasvir ifodasiga ega, hatto ularning tavsifi ham yorqin akslantirilgan. Chunki voqealar tizgini qizg‘in va jadal.

Salom tegirmonchi – Nazar Eshonqulning “Qo‘l” hikoyasidagi markaziy qahramon. U o‘ziga xos ramziy obraz bo‘lib, o‘z hayoti, mehnati va muammolari orqali hikoyaning asosiy g‘oyalarini aks ettiradi. Salom tegirmonchi xalqning oddiy vakili, qishloqning halol mehnatkash kishisi sifatida tasvirlanadi. U bir emas, ikki kasb bilan shug‘ullanadi: tegirmonchilik va tandirchilik. Bu uning oilasi uchun tinimsiz harakatda ekanini ko‘rsatadi. Lekin hikoyada uning mehnati samara bermaydi, chunki “egasiz qo‘l” oilaning barakasini yo‘qotadi. Salom tegirmonchi dastlab oilasining farovonligi uchun kurashadi. U “qo‘l”ning mavjudligini isbotlashga, undan qutulish yo‘llarini topishga urinadi. Mullaga, folbingacha boradi, hatto rais va mahalla noziriga murojaat qiladi. Ammo bu harakatlarning barchasi samarasiz kechadi. Salom tegirmonchi – Nazar Eshonqulning ijtimoiy qahramoni. U sodda, mehnatkash va halol inson bo‘lsa-da, nohaqliklar va adolatsizliklar qurboni bo‘ladi. Salomning o‘z taqdiriga qarshi kurashi, oxir-oqibat taslim bo‘lishi va

hayotini davom ettirishga majbur bo'lishi hikoyaning tragik mohiyatini ochib beradi. Bu obraz oddiy insonlarning turmushi, muammolari va jamiyatdagi ijtimoiy tuzumlarning samarasizligini chuqur ifodalaydi.

Tragikomediya – tragediya va komediyaga xos xususiyatlarni o'zida mujassamlashtirgan dramatik janr. Tragikomediya hayot haqidagi barcha mezonlar nisbiy xarakterga ega bo'ladi. Bunda tragediya va komediya uchun odatiy hol bo'lgan o'lchovlar mutlaqo inkor qilinishi mumkin. Voqelikni tragikomik tarzda qabul qilish va tasvirlashda insonning kundalik turmushidagi qat'iy axloqiy qoidalar buziladi. Bu janrda ijod qiladigan san'atkor voqelikni tragikomik tarzda qabul qiladi. San'atkor mavjud ijtimoiy tuzum va urf-odatlarini tanqid ostiga olishi, kinoya, piching, yumor va satiradan foydalanib, mavjud fojia ijtimoiy illatlar ustidan istehzoli kulishi mumkin. Tragikomediya har ikkala janrga xos xususiyatlar o'zaro almashinib, biri ikkinchisining mavjudligi shartiga aylanadi. Tragikomediyaning dastlabki namunalari Yevripid ijodida uchraydi [3:75]. Tragikomik obraz – bu badiiy adabiyotda bir vaqtning o'zida kulgili va achinarli holatlarni uyg'unlashtiruvchi qahramondir. Tragikomik obrazlarning asosiy xususiyati shundaki, ularning xatti-harakatlari yoki hayoti o'quvchiga kulgili tuyuladi, lekin bu holatlar ostida chuqur fojia ma'no yoki ijtimoiy muammo yashiringan bo'ladi.

Azim rais – Nazar Eshonqulning “Qo'l” hikoyasidagi muhim qahramonlardan biri bo'lib, u hokimiyat va jamiyatdagi rahbarlarning ramziy obrazini ifodalaydi. U o'z xatti-harakatlari va qarorlarida odil bo'lmagan, o'z manfaatlarini ustuvor qo'yuvchi, biroq nomiga odamlarga g'amxo'r ko'rinishga urinuvchi bir shaxsdir. Hikoyada Azim raisning asosiy xususiyatlaridan biri – foydaparastlik. U tandirchining uyiga borib, go'yoki vaziyatni o'rganmoqchi bo'ladi, ammo aslida mazali taomdan bahramand bo'lishni xohlaydi. Hatto egasiz qo'l bilan yuzma-yuz kelganida ham, uni hal qilish haqida jiddiy choralarni ko'rmaydi. “...U sal bo'lmasa, begonalar oldida ham o'zini fosh qilib qo'yayozdi: hamisha bir yangilik qilib, o'zining mahalla raisligini eslatib turadigan Azim oqsoqol ota-ona bolalarga dars

qilishga qanday sharoit yaratganini tekshirish uchun mahalla nomidan keldi-da, oshxonani hisobga olmasa, ham yotoq, ham mehmonxona, ham darsxona, ham bolalar xonasi vazifasini o'tayotgan ikki xonaning birida sandalga oyoqlarini tiqqancha kitobdan bosh ko'tarmay o'tirgan (mahalla raisi kelishini boshqa xonadonlardan eshitishgani uchun darsliklar va daftarlar bir haftadan beri sandal ustidan olinmas, hammasi maktab va mahalla hamkorligi talablariga moslashtirilib, taxt qilib qo'yilgan, tandirchi ham go'yo har kuni bolalar shunday sergo'sht taom yeyishayotganday qassobdan sersuyak bo'lsa ham go'sht olib, tushdan so'ng pilik-pirmosga osdirib qo'ygan, darvoza taqillab, Bo'ynoq hurishi bilan hammasi oldindan kelishilgandek sandal atrofiga kelib o'tirilgandi) bolalarga ko'zi tushib, qoniqish hosil qilgan bo'ldi va odatiga ko'ra dars qilinayotgan xonani birrov ko'zdan kechirdi-da, tandirchining "Bir piyola choy ichib keting" degan taklifiga "odamgarchilik yuzasidan" yo'q demadi.."[2:443]. Azim rais har doim o'zini jamiyat oldida muhim rahbar sifatida ko'rsatishga harakat qiladi. U bolalar o'qishi va ta'lim masalalarini nazorat qilishni niqob sifatida ishlatadi. Azim rais obrazini o'rganar ekanmiz, u jamiyatdagi amaldorlarning qiyofasini ifodalaydi. Azim rais – foydaparast, ikkiyuzlamachi va samarasiz rahbarning ramzidir. U hikoyaning ijtimoiy muammolarni yoritishida muhim o'rin tutadi, chunki uning xatti-harakatlari orqali muallif jamiyatdagi rahbarlar va tizimning zaifligini ko'rsatadi. Azim raisning egasiz qo'l oldidagi ojizligi va masalani hal qila olmasligi uning soxta rahbarlik niqobini ochib beradi.

Folbin xola – Nazar Eshonqulning "Qo'l" hikoyasidagi muhim qahramonlardan biri bo'lib, u xalq orasida keng tarqalgan mistik va irim-sirimlarga asoslangan e'tiqodlarning timsoli sifatida tasvirlanadi. Uning obrazi xalqning ishonchlari, ko'r-ko'rona qabul qilinadigan diniy amallarni yoritadi. Folbin xola qishloq aholisi orasida irim-sirim, fol ochish va arvohlarga aloqador masalalarni hal qiluvchi shaxs sifatida tanilgan. U ko'pincha eski udum va diniy-majoziy tushunchalarga asoslanib, muammolarni hal qilishga urinadi. Folbin xola o'zini muammoni hal qila oladigan vakil sifatida ko'rsatadi. U "qo'l"ni Salomning

otasining arvohi bilan bog'laydi va muammoni hal qilish uchun xalqqa yaxshi tanish bo'lgan an'anaviy marosimlar o'tkazishni taklif qiladi (masalan, xo'roz so'yish, kampirilar ishtirokida "is chiqarish"). *"..Folbin kekxa ayol edi: u shapko'r bo'lsa ham o'rtaqa tashlangan qand-qurslarni mazza qilib terayotgan panjalarni ko'rib qoldi va qo'lga xuddi tanishini ko'rganday bir zum ajablanmasdan qarab turdi-da, "Yo piray, bu otangning qo'li-ku!" deb yubordi to'satdan. Avvaliga er-xotin sirlari fosh bo'lganidan dovdirab qolishdi, keyin, bu esi kirdi-chiqdi bo'lib qolgan kampirning gapiga baribir hech kim ishonmaydi, degan o'yda unga qo'l haqidagi bor gapni aytib berishdi. Folbin tezda xo'roz so'yib, mushkulkushod qilishni, yettita kampirni chaqirib, is chiqarishni maslahat berdi. "Bu aniq otangning qo'li. Arvohi chirqillab qolibdi. Ochga o'xshaydi. Is chiqarsang, kelmay qoladi!" dedi.."*[2:446]. Folbin xolaning taklif qilgan usullari (xo'roz so'yish, kampirlarni chaqirib, "is chiqarish") hech qanday natija bermaydi. U hatto Salomning uyini yondirib yuborish xavfini tug'diradi, lekin "egasiz qo'l"ni yo'q qila olmaydi. Folbin xolaning qilgan amallari hikoyaning tragikomik ruhiyatini kuchaytiradi. Uning muammoni hal qilishga intilishi, lekin noto'g'ri usullarni qo'llashi kulgili va bir vaqtning o'zida achinarli holatlarni keltirib chiqaradi. Xolaning faoliyati qo'lni yo'q qilish o'rniga, Salomning moddiy va ruhiy holatini yanada og'irlashtiradi. Folbin xola – xalq orasidagi xurofot va irim-sirimlarni ifodalovchi ramziy obraz. Uning faoliyati va qarashlari asar ichidagi muammolarni hal qilishga qodir emasligi bilan ajralib turadi. Nazar Eshonqul uning obrazi orqali odamlarning ilmiy va mantiqiy fikrlashdan ko'ra, an'anaviy e'tiqodlarga tayanishining qanchalik zararli ekanini ko'rsatadi.

Keldiyor gai – Nazar Eshonqulning "Qo'l" hikoyasidagi qiziqarli va ko'p qirrali obrazlardan biri bo'lib, u diniy va dunyoviy hokimiyat o'rtasida joylashgan shaxsni ramziy tarzda aks ettiradi. U o'zining o'tmishi, xatti-harakatlari va dunyoqarashi bilan asar mavzusini boyitadi. Keldiyor gai bir vaqtlar yo'l harakati nazoratchisi bo'lgan va bu davrda o'z mavqeidan foydalangan holda odamlarni "choyxona oshi" evaziga jazolagan. *"..Osh kechagi qizil tayoqli Keldiyor «gai»ning – bugungi mullaning jonu dili edi: bir paytlar Keldiyor Qiziltepa postida turganda*

ba'zida jarimaga "choyxona oshi jazosi"ni ham qo'llardi: shu sababli osh bo'lgan joydan bo'yin tovlamas, buni butun qishloq ahli yaxshi bilardi. Salomning azza-bazza taklifidan so'ng mulla naq tush payti borishini bildirdi.."[2:448]. Keldiyor gai obrazida muallif jamiyatdagi o'zgaruvchan, lekin mohiyatan o'zgarmaydigan shaxslarni aks ettiradi. Keldiyor gai o'zining mullaligi bilan obro' va hurmat topishga urinadi. Ammo uning xatti-harakatlari va muammolarni hal qilish usullari uning diniy bilimlari yuzaki va soxtaligini ko'rsatadi. U "egasiz qo'l"ni hal qilish uchun qaytarma qilishni taklif etadi va buning uchun katta haq talab qiladi. *"..Andak chiqimdorrog' - u, ammo ish berishi aniq... Men qirq kun kechasi bilan qaytarma qilib o'qiyman. Shu bilan tinchib ketasiz, xonadoningizga orom kiradi...Salom xursand bo'lib ketdi: zora qaytarma ish berib, qo'ldan qutulsa... Tandirchiga qaytarma qilish bir to'qliga tushgan bo'lsa-da (uniyam qaynisidan qarz olishga to'g'ri keldi), mulla Keldiyor va'dasida turdi: qirq kunda qaytarma qilib o'qib berdi. Tandirchi endi "shayton qo'li"ning uydan g'oyib bo'lishini sabrsizlik va intiqlik bilan kuta boshladi.."[2:451].* Keldiyor gai egasiz qo'lni "shaytonning qo'li" deb ataydi va uni yo'q qilish uchun diniy choralarni qo'llashni taklif qiladi. Ammo u ham, boshqa qahramonlar singari, qo'lni yo'q qilishga qodir emas. Uning o'qishlari va duo qilishi hech qanday natija bermaydi. Keldiyor gaining xatti-harakatlari hikoyada tragikomik effekt hosil qiladi. Uning diniy amallarni tijoratga aylantirishi, foydaparastligi va qo'l oldida ojizligi o'quvchini bir vaqtning o'zida kuldiradi va o'ylantiradi.

Hikoyadagi nozir – jamiyatdagi huquqni muhofaza qilish tizimining vakili bo'lib, u o'z xatti-harakatlari orqali byurokratik va samarasiz boshqaruvni ifodalaydi. Nozirning obrazi hokimiyatning zaifligi, xalq muammolarini tushunmasligi va yuzaki yondashuvini ko'rsatadi. Nozir Salom tandirchining muammosini chuqur tahlil qilish o'rniga, avval uning arizasini o'qib, so'ngra uni "noto'g'ri" deb ko'rsatadi. U arizada "shaxs" so'zini qanday yozish kerakligi haqida bahslashadi, lekin muammoning mazmuniga e'tibor bermaydi. Uning savollari ("Radiolarni ko'p eshitasizmi?") va xatti-harakatlari masxaraomuz va mutlaqo

befoyda. Nozirning egasiz qo‘lga qarshi harakatlari hikoyaning tragikomik ruhiyatini kuchaytiradi. Uning qo‘lni ushlashga urinishlari, “fokus” deb atashi va oxir-oqibat qo‘lning unga javoban “bosh barmoq ishorasi”ni ko‘rsatishi o‘quvchini kuldiradi va ayni paytda hokimiyatning samarasizligidan xafa qiladi.

Panji muallim ilmga tayanadigan obraz. Lekin u ham tizimli muammolarni hal qilishda ojizlik qiladi

Bu hikoyada asosiy ramz – “Qo‘l” obrazidir. Hikoyada egasiz qo‘l ijtimoiy hayotdagi nohaqlik va adolatsizliklarning ramzi sifatida tasvirlanadi. U shaxsiy manfaatdorlik, resurslarning isrof qilinishi va tizimning nohaqliklariga ishora qiladi. Qo‘l yebto‘ymas, beqaror, va boshqalar hisobidan yashayotgan kuchni ifodalaydi. Qo‘l bir oilaning ichki muammosi bo‘lib ko‘rinsa-da, aslida, butun jamiyatdagi tengsizlik va adolatsizlikning timsolidir.

XULOSA (CONCLUSION)

Abdulla Qahhor aytadiki: “Asar ilhom bilan yozilsa, obrazlar o‘z-o‘zidan gavdalanadi, hatto o‘zining qiladigan ishini, aytadigan gapini yozuvchiga aytib, luqma solib turadi. Ilhom yozuvchini hamma qiyinchiliklardan qutqaradi” [4:256]. Haqiqatdan ham Abdulla Qahhor aytganidek Nazar Eshonqulning “Qo‘l” hikoyasidagi obrazlar aytadigan gapini aytib, luqma solib turibdi. Nazar Eshonqulning “Qo‘l” hikoyasi zamonaviy jamiyatdagi murakkab ijtimoiy muammolarni ramzlar va allegoriyalar orqali yorituvchi noyob hikoyalardan biridir. “Qo‘l” hikoyasi – bu jamiyatdagi adolatsizlik, iqtisodiy tengsizlik va halol mehnatning qadrsizlanishi haqida chuqur ijtimoiy-siyosiy asardir. Hikoyada Salom tandirchining qo‘lga qarshi kurashi orqali insonning hayotdagi adolatsizliklar va tizimdagi zaifliklarga nisbatan kurashi yoritiladi. Asar zamonaviy jamiyat uchun dolzarb bo‘lgan masalalarni yengil, ramziy va tragikomik usulda o‘quvchiga yetkazadi. Hikoya o‘quvchini adolat, halollik va tizimdagi kamchiliklar haqida o‘ylashga undaydi, bu orqali muallif jamiyatni yaxshilash uchun o‘zgarish zarurligini ta’kidlaydi.

ADABIYOTLAR RO‘YXATI (REFERENCES)

1. S. Ahmedov, R. Qo‘chqorov, Sh. Rizayev ADABIYOT: umumta’lim maktablarining 6-sinf uchun darslik-majmua: Qism II- T: Cho‘lpon nomidagi NMIU, 2013-160 b.
2. Nazar Eshonqul Saylanma I. Toshkent: “Akademnashr”, 2022.
3. O‘zME “Davlat ilmiy nashriyoti” (2000-2005)
4. Abdulla Qahhor. Asarlar 5 jildlik. J.5.-T: Adabiyot va san’at, 1989.-b.256.
5. Dilmurod Quronov “Adabiyot nazariyasi asoslari”- Toshkent: Akademnashr, 2018.-480 b.
6. Q. Yo‘ldosh, M. Yo‘ldosh “Badiiy tahlil asoslari” Toshkent - 2016.
7. Darslik. Adabiyot nazariyasi Izzat Sulton, “O‘qituvchi” NMIU, 2005. 103-b.
8. Cho‘liyeva N. Ijodkor mahorati va janr poetikasi (Nazar Eshonqul qissalari misolida) Filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) dis.avtoreferati. Qarshi 2020, 15-b.

